

CHEMAREA

TINERIMEI ROMÂNE

ABONAMENTUL:

Pe un an Lei 360.—
Pe un jumătate an Lei 180.—
Pe 3 luni Lei 100.—

REDACȚIA:

Cluj, Strada Regina Maria No. 11. — Telefon 13-31
ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria No. 19. — Telefon 10-86.
Correspondența administrației: Căsuța poștală 76.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC LA
ADMINISTRAȚIA ZIARULUI

CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 19

Un mare eveniment istoric

**Fuziunea național-țărănistă. Oligarhia a fost înfrântă
pentru totdeauna. Trăiască democrația națională.**

În ciuda tuturor intrigilor liberale și averescane, fuziunea celor două partide democratice, național și țărănesc, este un fapt îndeplinit. Populația țării dela Nistru până în Maramureș, a fost unită sub un singur sceptru, realizându-se astfel cea mai impetuoasă cerință a vremii.

„Chemarea” și alături de ea, toată tinerimea intelectuală din Ardeal, se închină cu adâncă smerenie în fața înțelepciunii conducătorilor noștri, dnii *Iuliu Maniu* și *Ion Mihalache*, cari înțelegând glasul vremii și-au dat mâna pentru încheierea celui mai important act politic, care pecetluiește definitiv soarta oligarhiei.

În fața evenimentului istoric formidabil, toate acuzele, de partid regionalist și partid de clasă, cad neputincioase la pământ.

Noul partid fuzionat, este cel mai mare partid popular cu temeinice rădăcini în păturile umile ale neamului, atât de mult batjocorite de brătieni și de averescani.

Democrația mult hulită, prin fuziunea românilor de pretutindeni a primit un sprijin real, care îi va permite propășirea binefăcătoare.

România-Mare va deveni o superbă realitate.

Ordinea de drept va fi reîntronată prin cea mai severă legalitate.

Reforma agrară nu va mai servi ca mijloc de îmbogățire a câtorva oameni, ci ca o justă satisfacție a celor mulți, cari azi încă bat la ușile Comitetelor de toffelul, în umilitoare zdrențe.

Reforma electorală, făcută azi numai pentru a fi călcată în picioare, va deveni o realitate de fapt, dând țării opinia publică de care are nevoie.

Cultura nu va mai fi un privilegiu al celor avuți, ci va fi răspândită și în cele mai îndepărtate cătune, luminând și cocioaba cea mai săracă, făcând astfel imposibilă exploatarea mulțimei în folosul unei sau altei coterii.

Economia țării, nu se va mai confunda cu economia câtorva familii omni-potente, ci va fi într'adevăr economie națională.

Și în sfârșit!

Poporul, va fi popor liber, suveran asupra destinului său.

Poporul să ia aminte, să asculte cu încordare sgomotul surd ce se aude în zarea apropiată, căci ziua desrobirii sale nu e departe.

Nimic nu poate rezista evenimentelor naturale.

Curentul de desrobire va trece peste orice obstacole, și va desăvârși ceea ce este în firea lucrurilor, libertatea poporului românesc.

Țărani, voi umili muncitori ai unui pământ, care încă nu este al vostru, fi-ți tari, lanțurile iobăgiei nu vă vor mai sugruma multă vreme.

Rămâneți și de aci înainte credincioși steagului vostru, care astăzi este steagul țării întregi.

Nu vă înfricați de nimic.

Curajul vostru eroic a reformat cea mai strălucită izbândă asupra oligarhiei care ne stăpânește.

Să nu descurajați, dacă unul sau altul dintre aceia, pe cari voi iați avut dragi ne vor părăsi.

Dacă s'au înșelat în credințele lor, să plece. Nimeni nu-i va plânge.

Aceia, pe cari i-a legat o singură credință, libertatea și fericirea voastră, uniți rămân pentru vecie.

Deci, cine nu se simte bine în casa noastră, să deschidă ușa și să plece, căci noi dorim armonie, colaborare, luptă unitară și eficace, iar nu zizanie și lupte sterile de ambiții personale.

Românii din toată țara s'au unit într'un singur partid democratic, pe care îl salutăm cu mare bucurie și strigăm cu întreg Ardealul:

Trăiască democrația națională!

„Chemarea”

Călătoria Reginei Maria la America

Urmând o invitație particulară Regina noastră se va imbarca în curând pentru America. Președintele Republicii, guvernatorii diferitelor state, nenumărate cluburi și societăți și-au ținut de onoare să roage pe M. S. ca să accepte a le fi înaltul oaspe pentru zile, sau cel puțin pentru un banchet.

Intreaga Americă de nord se află într-o fierbere de nedescris pentru a face o grandioasă primire primei Regine care calcă pământul republican.

Dacă strălucita primire este în primul rând un omagiu către personalității Reginei Maria și sângele ei anglo-saxon ea este în același timp și o cinste pentru țara noastră. Vizita Reginei în America va fi un „great succes” și credem că va contribui mult la ameliorarea legăturilor între marea Republică și în comparație micul nostru Regat.

Tocmai de aceea nu le putem lua în nume de rău Americanilor dacă vor încerca să profite de înaltă vizită în felul lor.

America de nord este în privința egalității drepturilor cetățenești țara cea mai democratică.

Totuși nu există stat pe fața pământului unde să fie titlurile de noblesă mai mult apreciate, mai mult căutate — nu numai de jetele bogate ci de societatea întreagă — ca tocmai în America. Fapt care este o admirabilă confirmare a teoriei despre neegalitatea oamenilor.

Dacă americanii vânează după conți și baroni din snobism, ei o fac și dintr-o reclamă socială urmând convingerea că reclama este inima întregii existențe comerciale și sociale.

Sentimentul practic și comercial al americanilor, închinarea lor înaintea idolului: reclamă va contribui mult

pentru a face călătoria Reginei agreeabilă.

Societatea de navigație i-a pus pe vaporul *Leviathan* un apartament întreg la dispoziție. Hotelul „Ambassadors” din New-York i-a rezervat un șir de camere luxoase. Societatea de cale ferată ține la dispoziția Reginei un tren special. Uzinele de automobile Cadillac, Parkhard, Ford-Lincoln o servesc în toate orașele cu un convoi de automobile. Și toate acestea în mod gratuit, cu toate că reprezintă în banii noștri o frumoasă avere.

Americanii știu, că în comerț se poate câștiga și pe cale indirectă; pentru ei reclama este mai mult ca jumătate din reușita afacerii. Și vedem cum vor a-nunța reclame cu litere de-o schioapă:

„Regina Maria a traversat oceanul pe *Leviathan*”.

„Ambassadors, cel mai elegant hotel din New-York; Regina României a descins la *Ambassadors*”.

„Regina Maria a fost încântată de vagoanele salon ale societății *Pennsylvania*”.

„Automobilele Lincoln sunt cele mai bune din lume, ele sunt automobilele elitei din lumea întreagă. Și Regina României a folosit în America automobilele Lincoln”, și a. m. d.

Din călătoria Reginei noastre vor profita marile societăți americane, dar va profita și România, precum și cei 300,000 de români-americani, în mijlocul cărora va petrece Regina câteva ceasuri. Din fastuoasa primire sperăm, că se va refrânge și pentru modeștii farmeri, muncitori și proprietari o rază de reclamă națională.

Ghiță Bob

Frontul democratic

Partidele național și țărănist au votat cu unanimitate fuziunea. Un mare eveniment istoric

Sâmbătă a avut loc la Brașov o ședință a Comitetului executiv a parlamentarilor și președinților organizațiilor județene din Ardeal și Banat ai partidului național, pentru a discuta chestiunea fuziunii cu partidul țărănist.

Au participat la ședință dnii: Iuliu Maniu, Alexandru Vaida-Voevod, Ștefan C. Pop, Sever Dan, Sever Bocu, Iuliu Hațegan, Voicu Nițescu, Ghiță Pop, Aurel Dobrescu, părintele Man, dr. Bilt, dr. Aciu, dr. Ion Coltor, canonicul Macavei, Vladimir Ghidionescu, Iustin Marșeu, dr. Micșă, dr. Iosif Blaga, părintele Debu, Aron Suciu, Victor Munteanu, Valer Moldovan, Ion Stoichiță, Ion Clinciu, Ion Țigăreanu, dr. Crișan, Ilie Lazăr, dr. Vesca, dr. Solomon, Gh. Văleanu, Mihail Șerban, Petre Poruțiu, Dimitrie Roman etc.

Dl. Iuliu Maniu a făcut un expozeu vsupra situației politice, invitând pe cei prezenți, să-și spună părerea.

Au fost discuții pro și contra.

Au vorbit pentru o apropiere de liberali dd. Dan, Bocu și părintele Man. Marea majoritate a luat poziție hotărâtă pentru fuziunea cu țărăniștii.

Dl. dr. Alexandru Vaida-Voevod a pronunțat un convingător discurs în favoarea acestei fuziuni. „Partidul național” — a spus dsa — nu va putea trage nici un folos dintr-o unire cu liberalii. Dealtcum acest partid nu-i este îngăduit, să facă o politică de căpătare.

Dl. Maniu a susținut, că între partidul național și cel țărănesc există o perfectă unitate de vederi în toate problemele mari de Stat și sociale. Au mai vorbit în acest senz dd. Clinciu, Liviu Micșă și dr. Dobrescu.

Apoi fuziunea cu partidul țărănist a fost votată cu unanimitate.

Dl. Maniu arată că solidaritatea masei productive este un eveniment de importanță istorică. Din această fuziune se va da țării cel mai puternic instrument politic, asigurându-i propășirea.

Toată lumea trebuie să fie pătrunsă de conștiința, că o înțelegere a partidului național, — care reprezintă moralitatea în viața politică — cu partidul liberal, era imposibilă, de vreme ce liberalii au desconsiderat cele mai elementare noțiuni de cinste și de legalitate.

Apoi s'a dat un comunicat în acest senz.

Ședința dela București

La 26 Septembrie a avut loc la București ședința delegației permanente și a parlamentarilor partidului, spre a discuta modalitățile de fuziune. Au fost de față 43 din cei 50 de membrii ai delegației permanente și majoritatea parlamentarilor.

Dl. Iorga cere lămuriri asupra ordinei de zi și-și exprimă părerea, că înainte de a se discuta fuziunea ar fi necesar să se elucideze chestiunea statului de organizare a partidului și a componerii delegației permanente.

Dl. Maniu arată caracterul provizoriu al delegației permanente conform hotărârii congreselor partidelor național-român și național-democrat, cari au ratificat fuziunea din 8 Martie 1925.

Chestiunea care interesează de prezent este aceea a fuziunii, — căci în cazul acceptării acesteia, discuția asupra statutului ar deveni inutilă.

În continuare dl. Maniu face istoricul tratativelor de fuziune a partidului na-

țional cu cel țărănist și dă citire scrisorii, prin care dl. Mihalache propune modalitățile de fuziune.

Apoi dsa dă explicații asupra condițiilor în care ar urma să se facă fuziunea pe baza acelor zece puncte aprobate de congresul ambelor partide în 1924.

A doua ședință se ține în aceeași zi la orele 2^{1/2}, sub președinția dlui Maniu, care pune în discuție aprobarea fuziunii. Iau cuvântul dnii Const. Argetoianu, N. Bazaria, Aurel Eliescu, Em. Antonescu, N. Cananău, I. Pelivan, D. R. Ioanițescu, dr. Valer Moldovan, susținând necesitatea fuziunii.

Dl. prof. Gh. Tașcă a dat citire unei scrisori a dlui prof. Iorga.

Punându-se la vot acceptarea modalităților de fuziune propuse, delegația permanentă și parlamentarii decid prin aclamație primirea lor.

Conducerea partidului a fost apoi autorizată să convoace de urgență congresul pentru ratificarea fuziunii.

Ridicând ședința dl. Maniu felicită pe membrii delegației permanente pentru votul lor, menit să întroneze o nouă epocă în viața noastră politică.

În urmă s'a dat următorul comunicat: „Delegația permanentă a partidului național, în ședința sa din 26 Septembrie a. c. examinând modalitățile de realizare a fuziunii partidului național cu partidul țărănesc, propuse, prin scrisoarea din 21 Septembrie 1926 a dlui Ion Mihalache, președinte al partidului țărănesc, le-a votat în întregime prin aclamație și a hotărât convocarea urgență a congresului partidului la București pentru ratificarea acestei decizii.”

O scrisoare a dlui Iorga

În ședința delegației permanente dl. Tașcă a citit o scrisoare a profesorului Iorga, în care ilustrul savant își exprimă mulțumirile pentru aprecierile linevoitoare ale dlui Maniu la adresa deale și regretă că nu poate participa la întrunire.

Arată apoi, că principial a fost și rămâne partizan al oricărei fuziuni democratice, ori cari ar fi elementele democratice, cari ar intra în ea.

Cere însă trei condiții, pentru ca fuziunea să poată satisface necesitățile, ce i se impun:

1. Ca din fuziune să rezulte un adevărat partid, guvernat cu autoritate de un adevărat șef.

2. Să se stabilească un program, care să nu cuprindă numai generalitățile celor 10 puncte, ci să definească o ideologie de partid, de o perfectă legătură între diferitele clase sociale și de o afirmație hotărâtă a principiului național.

3. Să se garanteze o atmosferă de sinceritate și dreptate contrar politicianismului acaparator de situații, câștigate prin intrigă.

În tabăra țărăniștii

În aceeași zi s'a întrunit Comitetul executiv al partidului țărănesc sub președinția dlui Ion Mihalache. Dsa a arătat necesitatea imperioasă a fuziunii, care se face pe baza celor zece puncte, cari au slujit și la tratativele din 1924.

Programul de guvernământ va fi cel stabilit de acord cu dl. Maniu.

Șefi partidului o va avea dl. Iuliu Maniu. Vor fi patru vicepreședinți, doi naționali și doi țărăniști, un secretar general țărănist și un casier național.

Va fi un singur Comitet superior și o delegație permanentă.

În Bucovina șeful organizației noului partid fuzionat va fi dl. Vaida-Voevod.

Dl. Mihalache în concluzie insistă asupra roadelor bune pe cari actul fuziunii le va da țării.

Vorbesc în același senz dd. Madgearu, Pan. Halipa și profesorul Ghiulea.

În ședința de după amiază vorbesc pentru fuziune dd. Beldie, Bujor, Ioanițescu, Moldovan, Cezar Partenie și alții. Doctorul Lupu face rezerve.

La orele 10 seara Comitetul aprobă fuziunea cu 27 voturi pentru și unul contra.

Ambela Comitete au convocat Congresul celor două partide pe ziua de 10 Octombrie pentru a ratifica fuziunea, care data aceasta se va realiza definitiv în ciuda tuturor intrigelor adversare.

Situația economică a României

— Industria pielăriei —

După introducerea generală din numărul trecut al „Chemării” mi-am propus în articolul de față începerea analizei situației, discutând în parte fiecare ramură a economiei noastre naționale, care merită o deosebită atențiune. Primul meu articol din seria aceasta va fi consacrat industriei naționale de pielărie.

Industria nu este altceva decât transformatorul materiilor rudimentare disponibile, procurând prin aceasta siguranța aprovizionării consumației interne și satisfacerea exigentelor imperafve ale apărării naționale în timp de pace și mai ales în timp de război. Producția națională azi este sintetizată în agricultură împreună cu industria și comerțul. Agricultură fără industrie este ceva incomplect, după cum deja de un secol enunțase List teoria sa numită „tot economic” ce proclamă necesitatea industriei alături de agricultură. Deci deopotrivă trebuiesc menajate și puse în situația de a-și asigura o dezvoltare normală și sigură. Deși aceste două ramuri de producție sunt avizate așa de mult una la alta, totuși vedem cum principiile de egalitate în acordarea ajutoarelor nu sunt aplicate întocmai. Aceasta afirmațiune e pe deplin dovedită prin politica economică actuală inaugurată recent de factorii economici ai Statului. S'a inaugurat o politică intensivă de export, care însă

nu s'a extins decât asupra unor articole — în detrimentul celorlalte.

S'a preconizat de curând exportul animalelor. Ori știm, că cu animalele vii în același timp să exportează pieile brute necesare fabricației cât și alte produse (cum sunt ficatul, plumâni, seul etc.) cu cari se alimentează populațiunea mai săracă dela orașe respectivele în-țrebuințează diferite alte fabrici indigene.

Prin încurajarea exportului de animale — suferă industria națională de pielărie, deoarece ori că nu să poate aproviziona cu cantitățile necesare, ori că în urma lipsei accentuate de piei brute e silită a cumpăra pe prețuri urcate. Urmările acestora ușor se pot deduce: 1. Prin faptul că nu se pot aproviziona fabricile cu piei brute sunt silită a-și micșora producția, iar în al 2-lea caz — urcarea prețurilor materialului brut atrage după sine o majorare a prețurilor fabricatelor gata, — iar în urma acestor două cine suportă greutatea impuse în felul descris mai sus, decât publicul consumator. Ca pildă eclatantă vom aminti numai un singur caz: că până când în Austria prețul mediu al unui kg. de piele brută de proveniență românească este de 45 Lei — pe piețele Bucureștilor să vând cu 60—65 Lei de kg. Ar fi deci o consecință rezonabilă de a importa aceste piei de proveniență românească — însă aici iarăși n-e lovim de ob-

stacole: taxele vamale existente la importul pieilor brute apoi taxele de transport majorate — taxe comunale și județene, veterinare etc. — cari toate fac imposibilă dela început orice calculație rentabilă.

Să vedem, cari ar fi foloasele pentru fisc din această politică? Prin exportarea de vite vii se dă o încurajare agricultorilor crescători de vite apoi fabricelor de spirt, cari se ocupă cu îngrășarea de vite — deci mai întâi acești crescători vor încheia câștiguri mari — prin încurajarea exportului fiscal va încasa taxe vamale, cari toate vor influența în mod pozitiv balanța comercială a Statului. În acest fel de calculație sa omis însă partea desavantajilor și a enormelor pierderi, pe care l-e va suporta industria de tăbăcării și pielărie din țară — apoi continua scumpire, ce va fi suportată de publicul consumator. Deci în loc de a fi oprit valul de scumpire, vedem cum factorii de Stat prin măsuri grăbite și unilaterale îl mențin ba îl alimentează în mod inexplicabil. Publicul consumator nu numai că va plăti mai scump marfa fabricată, dar este expus, ca să primească o marfă calitativ mai inferioară. Dar prin exportarea pieilor brute de vite îngrășate se exportează pieile cele mai convenabile și mai bune pentru fabricarea de piei de box și talpă respective curele de transmisiune. S'ar putea enumăra în acest fel încă multe pagube, ce provin în urma acestor măsuri economice.

În marea luptă economică, ce se dă azi, acela va reuși, care va ști mai curând să obțină o specializare rațională a producției adevărate: de a intensifica producția calitativ capabilă de concurență — pe lângă cheltuieli de fabricație minimală. Ori vedem, că această specializare, ori dacă vrem să o numim: raționalizare, devine aproape imposibilă în urma măsurilor economice întreprinse, cari n'au timbrul imparțialității.

Cum am putea scăpa din acest impas atât de dăunător unor branșe industriale? Pentru a reda ori a intensifica capacitatea de producție a fabri-

celor de pielărie din țară — e nevoie de a le da puțină aprovizionare lor cu materii prime prin anularea taxelor vamale de import pentru pieile brute. Pentru a se putea reda puterea de concurență și prin aceasta a porni valul de ieftinire — fără de a prejudicia favoruri speciale în detrimentul agriculturii — e o absolută nevoie de a se trece dela exportul animalelor vii la o augmentare a exportului carnei — pregătind de pe acum „era” această de tranziție în așa fel, ca exportatorii de carne, prin încurajare deosebită din partea Statului socotită de cca 4 lei de kg în favorul exportatorilor de carne față de cei de vite vii, ca astfel să poată exporta cantități, cât mai mari, cari să compenseze pierderile eventuale ce ar suferi fiscal prin reducerea exportului animalelor vii. Iar agricultorii și-ar putea vinde vitele exportatorilor de carne aflându-și foarte bine rentabilitatea calculației lor în acest fel. Alte avantaje și foloase și mai însemnate ar rezulta și anume: Prin mărirea exportului carnei, prin capital particular — s'ar înființa abatoare la stațiunile de frontiere, provăzute cu instalațiuni moderne, cari nu ar aduce decât foloase reale fiscolei și Statului. Industria de exportarea carnei astfel s'ar desvolta în o așa măsură, încât s'ar mări și interesul de vânzare a agricultorilor, crescând paralel și puterea de cumpărare a exportatorilor de carne, cari îmbinate ar aduce beneficii importante fiscolei. Pieile de vite în acest fel ar rămânea în țară, asemenea și produsele secundare.

Această concepție de politică economică, deja este introdusă în Austria și Ungaria, țări în vecinătatea noastră unde nu se admite sub nici o formă exportul pieilor brute și tot atunci importarea lor este scutită de orice taxe vamale și alte sarcini publice.

Situația economică actuală a industriei de pielărie am zugrăvit-o mai sus — după factorii economici conducători au fost deja încunoștințați despre toate aceste — se așteaptă asanarea crizei.

Hațieganu Simion

Messianismul Ardealului

Pe marginea cărții: S. Ispravnic, Spre alte orizonturi.

O carte izvorată din sbuciumul suferesc al unui tânăr ardelean, plină de sinceritate și de mari voinți. Se adresează în primul rând generației tinere, pentru salvarea patrimoniului care este al generațiilor de mâine, dar totodată e și un memento pentru cei chemați a fi receptorii frământărilor. Dovadă că autorul crede că nu e inutil să vorbești de nevoile acestei țări unei societăți, unde goana după franci și o clipă de plăcere e unicul scop al vieții, unde cultul minciunii și pălmuirea zilnică a adevărului constituie o dogmă, unde fraza umflată și lipsită de conținut este aproape singura hrană intelectuală a „elitei culte”.

Recunoaștem și noi că din orice sbucium se pot desface sugestii binefăcătoare și că sunt de disprețuit îndolenții și superficialii cari se cred dispensați să se sbuciume pentru mai perfect. Tinerimea română a Ardealului, care s'a manifestat într'un număr atât de impunător prin înfrângerea noastră, vrea și ea din tot sufletul ei tineresc, o înseninare a stărilor din prezent.

Autorul afirmă că pentru ameliorarea radicală a stărilor mizerabile este nevoie de 1) un curent messianic având un mit animator pentru masele populare și 2) de o doctrină solidă pentru intelectualii conducători.

Suntem de perfect acord în ce privește prima condiție: Suntem și noi convingși că regenerarea și purificarea țării din Ardeal va porni. Ardealul își

va regăsi providențialul messianism istoric. Rolul nostru istoric este cel de dascăli ai neamului. Ardealul a fost în mare parte redeseptătorul sentimentului național și străjitorul lui neobosit. În urma dezvoltării noastre istorice ne-am însușit escelente calități cetățenești în măsură mai mare ca ceilalți frați ai noștri. Aceste calități ne indică că pe cei mai chemați pentru consolidarea acestei țări dobândită cu atâtea sacrificii. Noi avem un respect față de autoritate, un simț dezvoltat de legalitate, un spirit de solidaritate și de jertfă în favoarea intereselor obștești, un oarecare talent de organizare, stăruință, putere de muncă, totatătea calități recerute pentru consolidarea noului Stat.

In fiul de mâine al țării întregite, sufletul, inima și mintea ardeleanului va trebui să domine. Iată un adevăr care ne animează și pe noi și la care mai adăogăm adâncă noastră convingere, că Ardealul dela 1848 n'a avut un tip mai reprezentativ ca pe dl Iuliu Maniu, care este vrednicul urmaș al eroului lancu și al celorlalți mari dascăli din trecut ai Ardealului.

Ardealul are mitul său secular, eroul există! De un șir de ani credința în acest mit se manifestă din ce în ce mai tare. Poporul e gata să aducă jertfa supremă. Sunt morți și nenumărați sacrificiați pentru acest mit!

Este imposibil, că dl Ispravnic să nu știe, că cine reprezintă în ochii poporului din Ardeal acest curent. Conducătorii partidului național, dnii Maniu și Vaida, au trecut de mult peste porțile omenești, ei au devenit adevă-

rați eroi legendari, dela cari se așteaptă lucruri extraordinare. Nu lipsesc nici celelalte elemente necesare creării unui mit. Mai nou s'a introdus în mit în mod frapant și trădătorul Iuda, care tocmai în săptămâna mare a tradat șeful și tovarășii de luptă. Diavolul pizmuitoar, intrigant există de mult!

Dar să revenim la condiția a doua, preconizată de autor ca indispensabilă pentru intelectuali. Trebuie ca acest curent popular, bazat jos pe mit, intru-chipat într'o persoană superioară sus să se sprijine pe un ideal național, pe o doctrină solidă de îndrumare. Acest ideal, această doctrină este: naționalismul integral. De aci apoi autorul apucă pe acelaș drum, pe care sunt nemulțumiții de azi cu regimul democratic, constituțional, parlamentar etc., declarându-se la sfârșit un infocat adept al fascismului. Pentru a scăpa țara de boala politicianismului și de partidele politice, cari ne amenință cu năruirea Statului, cere dictatură, dominația minorității energice, reformarea Parlamentului pe bază de sindicalizare etc., în sfârșit o serie întreagă de noul instituții și un dictator.

Tinerimea Ardealului și-a fixat atitudinea, în coloanele acestui ziar, față de schimbările de instituții, care a devenit o adevărată boală mentală la noi. Vom reaminti din nou, cu însăși cuvintele autorului, că forța unui Stat depinde foarte puțin de forma instituțiilor sale; caracterul indivizilor care îl formează, are importanță. Progresul național este rezultatul activității energice și celorlalte virtuți și calități ale cetă-

tenilor. Simpla schimbare nu produce un rezultat durabil. Caracterile, mai mult decât talentele, hotărăsc soarta popoarelor.

Cât de șubred este tot planul fascist, mai bine se vede din neputința de-a afla un dictator, persoana superioară, care să intruchizeze înaintea masselor populare, mitul de renaștere. În astfel de împrejurări, autorul se gândește la ideea, că șeful Statului, Regele, să facă apel la țară, arătând, că partidele politice și parlamentarismul sunt incapabile de a remedia reiele în mod radical și în consecință ar declara în interesul suprem al Statului, că ia puterea de conducere în mâna sa și că întonează un regim al cinstei, al muncii și al autorității, atâta vreme cât va simți nevoie de el.

Sunt sigur, că expunând șeful Statului la o astfel de aventură, am îngropa pe veci monarhismul de care România are încă mare nevoie și de necesitatea căruia și fasciștii sunt pe deplin convingși.

Tocmai pentru că nu vrem să expunem țara la turburări interne, în momente grele pentru existența ei și nu vrem să pornim lavina, care ne-ar duce cu sine în prăpastie, alegem drumul care e mai cert și mai puțin periculos. Refacerea va fi astfel de o durată mai lungă, dar în schimb va fi mai temeinică, mai solidă. Pe acest drum nu ne vom lepăda nici de idealul național, pentru care Ardealul a suferit și care a intrat în sângele nostru, mai mult decât în fiii capitalei București, ori cât de bine intenționați ar fi ei. Samur

Fuziunea și dl Iorga

Fuziunea partidului național cu partidul țărănesc aprobată totdeauna din partea dlui profesor Iorga, va fi proclamată în Congresul din 10 Octombrie a. c.

În mijlocul atenției generale, care se acordă din partea opiniei publice acestui mare act politic, se prezintă ca ceva de înțeles două scrisori ale dlui profesor Iorga, publicate de toate ziarele prin cari dsa opune obiecțiuni formale înlăturării concrete acestei fuziuni, al cărui propovăduitor în principiu este dela război încoace.

În prima scrisoare dl profesor Iorga obiectivă, arătându-și de altfel toată stima și simpatia față de dl Iuliu Maniu, că:

1. Fuziunea trebuie să o declare Congresul partidului național, iar nu delegația permanentă.

2. Că nu sunt suficiente cele zece puncte principiare, ci trebuie stabilit un program detaliat național și democrat.

3. Că șefia partidului trebuie să fie înzestrată cu drepturi mai largi, precum par a fi rezervate prezidentului partidului prin propunerea partidului țărănesc.

4. Să nu fie prigonii foștii dsale prieteni din partidul național-democrat.

În ce privește prima dorință a dlui profesor Iorga, ea s'a realizat prin convocarea Congresului partidului național, pe ziua de 10 Octombrie a. c. lucru firesc și înainte convenit cu partidul țărănesc, ca să fie convocate Congresele partidelor pentru proclamarea fuziunii.

Precum se vede din raportul asupra ședinței delegației permanente a partidului, în ceea ce privește dorința dlui N. Iorga ca să se stabilească „un program care să nu cuprindă numai generalitățile celor zece puncte ci să definească o ideologie de partid de o perfectă legătură între diferitele clase sociale și de o afirmație hotărâtă a principiului național” este deja înlăturată de oarece dl Iuliu Maniu a prezentat delegației permanente un program de guvernământ detaliat convenit cu dl Mihalache care la propunerea unanimă a comisiei însărcinate cu studierea lui

o comisie în care a luat parte și dl prof. Tașcă amicul dlui Iorga — a fost primit în unanimitate de delegația permanentă a partidului.

Atribuțiile prezidentului partidului sunt stabilite în conformitate cu dispozițiile statutelor altor partide politice și ale altor corporațiuni constituite în statutul convenit cu dl Mihalache, prezentat delegației permanente de dl Iuliu Maniu și primit la propunerea unanimă a comisiei însărcinate cu aceasta tot în aceeași ședință a delegației permanente.

În ceea ce privește organizația județelor, conform hotărârilor luate, ea se va desăvârși pe baza regulilor generale, cuprinse în înțelegerea de fuziune, cari exclud posibilitatea oricărei prigonii sau nedreptăți fie a persoanelor, fie grupărilor, cari din ziua înlăturării fuziunii în mod firesc nu mai trebuie să existe.

Evident deci, că toate dorințele dlui profesor Iorga au fost deja început satisfăcute și posibilitatea oricărei obiecțiuni înlăturată.

Cu toate acestea, precum apare din scrisoarea dlui Iorga, publicată în ziare, dsa ia o atitudine contrară ținerii Congresului partidului, convocată de delegația permanentă în unanimitate și în prezența amicilor dsale, chiar conform dorinței exprimate de dsa.

În ce privește obiecțiunea dlui prof. Iorga referitoare la Statutul partidului, ea este nelumeată, deoarece Statutul partidului național a fost revizuit de însuși dl profesor Iorga și la propunerea unei comisii speciale, în care a luat parte și dl profesor Tașcă, — prietenul dlui Iorga, a fost primit în unanimitate de delegația permanentă și convocarea Congresului partidului și modalitățile compunerii lui s'au hotărât chiar în baza acestui Statut.

Nu mai puțin este surprinzătoare și obiecțiunea privitoare la secretariatul politic din București al partidului nostru, deoarece este îndeobște cunoscut, că distingul fruntaș al partidului dl Ion Lugoianu îndeplinește aceasta funcțiune atât de grea și importantă în urma însărcinării, primită de delegația permanentă de trei ani, spre cea mai mare mulțumire a întregului nostru partid.

Situația politică

Comitetele executive ale partidelor național și țăranesc au votat fuziunea celor două partide. Au fost și voturi contra, dar în ultima analiză cei rămași în infimă minoritate au declarat că se vor supune hotărârei aduse.

Congresele ambelor partide sunt chemate să ratifice fuziunea în 10 Octombrie. Prin această fuziune se va crea al doilea partid de guvernământ care se bucură de unanimă încredere a maselor populare.

Partidul național-țărănesc nu va fi un partid de clasă, ci de o armonică colaborare între toate clasele sociale. El nu va fi nici un partid de ură, cum afirmă adversarii lui, pentru că românul cunoaște mânia, dar ura nu. Așa este pojarul nostru din fire. Sunt capabili de ură acei cetățeni români cari se trag din sânge străin, și totuși au încă o influință hotărâtoare în politica României.

Partidul fuzionat va fi cel mai aprig luptător pentru apărarea intereselor românismului, atât intern, cât și extern. Fără a avea dorința să subjuge vre-o minoritate etnică, nu le va admite niciodată privilegiu și nu le va acorda egală îndreptărire în conducerea afacerilor de Stat, fie și numai administrative. Participarea minorităților la administrarea Statului român nu poate fi admisă, decât atunci când se va fi născut acea generație a minorităților etnice, care să se identifice cu interesele românismului. Ori știm din experiență proprie că asta este, cu privire la cele mai însemnate minorități, o utopie.

Partidul național-țărănesc va fi acel organism românesc care nu se va sprijini numai pe o organizație bancară sau pe puterea trecătoare a unei reștrânse clici, ci pe încrederea tuturor claselor sociale care compun această țară, și va fi apărătorul românilor neîndreptățiți.

Generalul Averescu întors din Italia a convocat pe reprezentanții presei din București pentru a le explica și verbal textul tratatului italo-român, și a scrisorilor schimbate între el și Mussolini. Explicațiile generalului nu au putut însă răsturna cele afirmate, în unanimitate de presa românească. Și speranța pe care o nutrește prim-ministrul, că Italia va interveni pe lângă sovietele ca să recunoască ele întâi reunirea Basarabiei, ratificând-o ea în urmă. Asta s'ar putea spune și mai pe scurt: nici Italia nici Sovietele nu vor ratifica reunirea Basarabiei în timpul apropiat, pentru că poziția Romei la Moscova nu este așa de tare ca să poată exopera — azi — dela sovietele desinteresarea lor față de Basarabia. Situația reală este tocmai inversă: Italia are mai mult nevoie de Rusia, ca aceasta de ea. Că lucrările stau așa o dovedește scrisoarea lui Mussolini, care amână ratificarea tratatului cu Basarabia sine die.

În orice caz România nu poate decât să adopte rezerva lansată de ziare și să amâne ratificarea tratatului cu Italia până după ratificarea tratatului cu Basarabia, de către sora noastră mai mare.

Aelit

Democrația și minoritățile noastre

Dela un timp încoace întregă presa minoritară a tuturor profiturilor electorale a început din nou să agite flamura democratismului ca nesecat izvor de nevitate realizări minoritare. Pentru domniilor democrație pare a fi sinonim cu înfăptuirea oricărei aspirații minoritare, oricât de năbădăioasă ar fi. Calculul minorităților noastre e simplu: Democrație, profit minoritar. Deci: Trăiască democrația!

Netăgăduim. Neamul nostru prin evoluția lui istorică e profund democratic. Dincoace supremația maghiară ne-a redus la o stare identică a tuturor românilor de aici, clase suprapuse între noi n'au existat decât o conducere pornită de jos în sus pentru un scop unic tuturor. În patria noastră, mulțimea cutozirilor streine a împiedecat deasemeni o profundă diferențiere de clase creind dimpotrivă o apropiere între conducătorii și păturile de jos în măsura pericolului comun. Calea spinoasă a trecutului nostru a făurit spiritul românesc în spre ceace azi se zice democrație. Ideile democratice ale Apusului n'au pregătit la noi o democrație, ci au grăbit realizarea aspirațiilor noastre pe un teren prin evoluție istorică dinainte cultivat. Democratismul nostru a creat o omogenitate pentru scopuri unice tuturor românilor. Omogenitatea în sânul întregului neam și scopul unic pentru întregul neam sunt adevăratele caracteristice istorice ale democrației românești.

Și acum să ne privim confrății în "democrație" sub raportul acestor caracteristice istorice ale democrației noastre.

Un cleric sas — numele e prea cunoscut decât să-l mai repetăm — a scris o lucrare în 1919, unde întreg neamul nostru a fost supus celor mai neînchipuite înjurii și calomnii. Lucrarea a fost — printre sași — evident, foarte populară. În întreaga presa săsească problemele economice culturale sau de orice alt ordin ale României cad pe ultimul plan față de ceace se

petrece în Germania, Austria și chiar și Ungaria. Despre România și instituțiile noastre se vorbește atunci când se poate înjura cu mai mult efect. Desigur, că dacă astfel se scrie, se face pentru că astfel le place maseslor cetitoare.

Am luat ca sumar exemplu starea de spirit dintre sași — cari n'au pierdut nimic prin realizarea aspirațiilor noastre, pentru a fi scutiți să vorbim mai pe larg de unguri. Despre evrei cu atât mai puțin când știm, că nu sunt decât un ic asupra căruia apasă cu toată greutatea ei marea finanță internațională evrească, dupăcum interesele ei dictează și când promotorii ideologiilor dușmane intereselor noastre din sânul lor se recrutează. Să mai adăugăm apoi plângerile la Liga Națiunilor, propaganda prin vizitatori religioși și de toate nuanțele aduși ca să ne spioneze la noi în țară și apoi să ne înzulte și tabloul omogenității și unității cu interesele noastre românești va apare în adevărata sa lumină.

Desigur că nu amintim toate acestea, pentru a ordona ospitalitățile și dealfel destul de acute. Dimpotrivă credem că față de splendida izolare a minorităților ar trebui să răspundem în același fel și cu încă o splendidă trecere în tăcere a tot cea ce-i privește. Dacă totuși ne ocupăm de minoritățile noastre, o facem pentru a arăta că starea de spirit a lor nu este atât de avansată ca să se poată încadra în totul armonic al intereselor noastre românești. Căci oricum ar fi dar democrația noastră este prin evoluția ei istorică și înainte de forța națională, așa că nu poate servi numai ca izvor de drepturi, înainte de a se fi îndeplinit anumite obligațiuni față de interesale noastre românești. Minoritarii noștri în schimb nu par a fi prea devotați față de interesele noastre. Așa că să se înțeleagă odată că prin fluturarea flamurei democrației nu se poate crea culcuș de roze celor cari nu se știu sau nu se pot devota scopurilor unice românești înainte de orice

Aron Păltineanu

Confiscarea ziarului „Patria“

Citim în „Cuvântul“.

Guvernul a hotărât confiscarea ultimului număr din ziarul „Patria“ pe motivul că odată cu acest ziar se trimitea abonaților o foaie numită „Chemarea“, organ al tinerilor naționalști din Cluj, foaie care, după părerea guvernului, întreprinde o acțiune seditioasă în vederea unei schimbări a actualului regim constituțional.

Tot odată, parchetul militar din Cluj, a prevenit conducerea ziarului „Patria“ că în caz de repetare, se vor lua măsuri drastice și în contra girantului responsabil al numelui ziar.

După confiscarea „Chemării“ a urmat deci confiscarea „Pătrei“ și suntem siguri că nu va fi scutită de acest lucru nici „Gazeta Transilvaniei“, precum confiscate au fost până aci, rând pe rând, toate ziarele cari au susținut politica partidului național.

„Chemarea“ întreprinde o acțiune seditioasă în vederea unei schimbări a actualului regim constituțional?

E de rea credință, dacă nu un nebul, acela, care afirmă asemenea lucruri. Și desfidem pe oricine, și în primul rând pe autorul moral al tuturor ticăloșiilor făcute acestei țări, pe dl Octavian Goga, să facă proba acestei acuze ce ni se aduce.

Dacă se va dovedi, că într'adevăr întreprindem o acțiune seditioasă suntem hotărâți să suportăm toate rigorile legii, dar pretindem atunci, ca nici calomnia-torii să nu fie scutiți de sancțiunea meritată.

Dacă urmăm schimbarea actualului regim constituțional (și nu a sistemului de guvernare, după cum într'adevăr este) există paragrafi în codul penal și pentru noi, și cerem aplicarea lor cu toată severitatea, dar nu îngăduim, ca sub masca lozincelor mari patriotice, să se continue cu permanentizarea unui sistem, dela care derivă întreg răul acestei țări.

Nu suntem creiași din aceea stofă, ca să tremurăm la orice măsură abuzivă luată contra noastră.

De aceia ridicolele amenințări ale ministrului de interne, ne lasă liniștiți.

Să fim trași în fața justiției și acolo să dovedim, dacă în țara aceasta sunt într'adevăr oameni ticăloși și agitatori, și să-i arătăm cu degetul, cari sunt aceia.

Dacă suntem considerați ca sclavi, să nu se uite, că și sclavii au un sentiment de mândrie și nu e bine să tragi mereu cu gărpaciul pe spinarea lor. Faptele rele totdeauna se răzbuună.

FRIPTURI

Rezultatul concursului pentru noul nume al lui Silviu Friptomir

La concursul publicat prin ajutorul nostru de dl Silviu Friptomir pentru a i se găsi un nou nume adecvat cașcalizării goldiştilor fripturiști, am primit mai multe răspunsuri din toate colturile lumii. Interesul dovedit de toată lumea acestui concurs, indică marea popularitate a clientului nostru.

Dăm câteva soluții ce ne-au sosit. Vor urma și altele, căci concursul rămâne deschis:

Dom Redactăr, no chi yu carele ști che Silviu Friptomir este dipotat a steli și che stela ceia iste stela dila David a nost, z'ice schimbe la iel numele ca fi el zis David Silviu Șnizel.

Kosemediener
Itzig Strul,
aligator dila ste

Tisztölt domnyule szerkéstéul megkövetem styimba la numele lui Friptomir mai magyarosan Ke jel sze hie tyémat Pecsényei és Fripturai Kaskaval Szilviusz, téns domnyule. No ászte ápoi máj frumos segyé la képviseléal nost lá országház rumunyészsc gyekit Silviu kum tyemat la jel Friptyomir.

vizityu
Pista
dyela grofu György

Domnule șef dela jurnal, eu care sunt modistă cu privălie și conficționez tot felul de pălării de dame mă simt tare migrinetă de obrăznicia dumea-voastră, că inzaltați fără scrofuloză pă domn profisăr și diputat care mi-a comandat Pentru Unirea Tutozor Românilor tot felul de conficțiuni pentru madama lui în preț adecă valoare de 80. 00 franci în lei românești, cumcă să nui ziceți friptomir propon cu consinsu lu Mitică amantul meu cu lege și șarmant săi ziceți pă nume româneșc cu escu și pă franțuzește: Silvică Cașcavalescu-Panée.

Primiți asigorearea prăvăliei mele dipe Calea Victorie colț și viz a ve cu Hotelul murăș din Ardeal.

Mița Popescu
modistă și amantă cu
rinome alu Mitică

China, T. F. F.
Serviciul T. F. F. al Marelui Mandurinat ne-a încredințat prin unul dintre numeroasele sale posturi de emisie următoarea depeșă:

Sil-Vio Frip-To-Mir fi-înd Chi-Nez ch-i-ar în Is-To-rie, de-Ci Su-pus al M-eu ce-k nu-mi-ți-L defa-cu-m na-înte Si-l-vi-u Chi-ne-Zu de Ka-s-Ka-V-al.

Mandarin
Ci-e Mă-G-ăr-EI
Roș-Co-Va-N

Din lipsă de spațiu nu putem publica în extenzo celelalte scrisori. Dăm aci numai numele propuse.

Din Ardeal ne-au venit următoarele:

Silviu Cașcaval
Silviu Friptcașcomir
Silviu Cascavalomir

Din Bucovina: Silviu Friptomir de Cașcavaleni.

Din Banat: Silviu Cascavalovic.
Din Galiția: Silviu Cașcavaloschiomir.
Din Basarabia: S. Fripturov-Cascavalovic.

Din Grecia: S. Cascavalopulo.
Din vechiul Regat: Silviu Cascaval-Friptură. Silviu Delacașca.

Din Ungaria: Pecenyé leső Szilvike.
Din Bulgaria: Silviu Cașcavaloff.

Intrebându-l pe dl Silviu Friptomir asupra numelor sosite ne-a declarat, că amână să se pronunțe. Deci cititorii noștri pot continua cu participarea la concurs, trimițându-ne soluțiile pe o carte postală.

Mai e unul care aplaudă

Tratatul cu Italia a produs o penibilă impresie în opinia publică românească. Toți oamenii conștiinți (decă escludem haiducul politic pe gen. Averescu au rămas profund impresionați de gafa divină a pensionarului, numai două gazete au luat apărarea (din datorie) acestui monstru diplomatic. Dar mai e și nu alt om care se bucură, G. M. Ivanov, mujicul bulgar, care în felul acesta mai speră să joace și el un rol politic în... Basarabia. El aplaudă, ghineralul zâmbește. Ce fericită încru-cișare de rasse.